

Ecologia

2015/2016

Codi: 100768

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500250 Biologia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Anselm Rodrigo Domínguez

Correu electrònic: Anselm.Rodrigo@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, tanmateix seria adient que abans de matricular-se a aquesta assignatura s'hagin superat les següents assignatures de primer i segon: Biostatística, Botànica, Zoologia, Ampliació de Zoologia i Genètica

Objectius

Es tracta d'una assignatura general que introdueix l'estudiant en conceptes i metodologies bàsiques d'Ecologia, però que a la vegada el vol aproximar a algunes de les temàtiques més actuals al voltant d'aquesta ciència.

L'objectiu principal de l'assignatura és proporcionar els continguts i metodologies bàsiques per a l'estudi de l'estructura i la dinàmica dels sistemes naturals en tres nivells d'organització bàsics:

1. Poblacions: formant l'alumne en el concepte de població i introduint-lo en les tècniques de mostreig de l'abundància d'organismes, i de seguiment i modelització de la dinàmica de les poblacions.
2. Comunitats: ensenyant l'alumne a avaluar l'estructura de les comunitats, les diverses interaccions entre espècies i les seves manifestacions a nivell de comunitat (xarxes tròfiques)
3. Ecosistemes: Introduint l'alumne en els intercanvis de matèria i energia a les xarxes tròfiques, com a pas previ a l'estudi dels cicles biogeoquímics que es durà a terme principalment a l'assignatura de Ciències de la Biosfera

Competències

- Aplicar recursos estadístics i informàtics a la interpretació de dades.
- Caracteritzar, gestionar, conservar i restaurar poblacions, comunitats i ecosistemes.
- Comprendre els processos que determinen el funcionament dels éssers vius en cada un dels seus nivells d'organització.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Sensibilitzar-se en relació amb temes mediambientals.
- Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi.
- Tenir capacitat d'organització i planificació
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar recursos estadístics i informàtics a la interpretació de dades.
2. Demostrar que es tenen les bases necessàries per gestionar, conservar i restaurar tot tipus de poblacions, comunitats i ecosistemes.
3. Descriure i classificar tot tipus de poblacions, comunitats i ecosistemes.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
6. Identificar els diferents nivells d'organització biològica i comprendre com s'integren tots a escala global.
7. Interpretar la complexitat de la dinàmica global dels sistemes naturals en les seves diferents escales d'anàlisi.
8. Sensibilitzar-se en relació amb temes mediambientals.
9. Tenir capacitat d'anàlisi i de síntesi.
10. Tenir capacitat d'organització i planificació.
11. Treballar en equip.

Continguts

El temari de l'assignatura s'organitza en 11 temes

1. Introducció a l'Ecologia
2. Resposta dels organismes als factors ambientals
3. Poblacions: conceptes i processos demogràfics bàsics
4. Dinàmica de poblacions
5. Interaccions entre espècies
6. Composició i estructura de les comunitats
7. Dinàmica de les comunitats - Pertorbacions
8. Xarxes tròfiques
9. Fluxos de matèria i energia
10. Successió ecològica
11. Canvi global

Metodologia

Les activitats formatives s'organitzen en tres grans blocs: classes teòriques expositives, seminaris al voltant de temes diversos d'ecologia preparades pels propis estudiants i les pràctiques

Classes teòriques

Les classes teòriques es desenvolupen mitjançant classes magistrals expositives per part del professors. Per seguir les classes l'estudiant disposarà d'un material complementari que li facilitarà el seguiment de la classe. Aquest material estarà prèviament disponible al campus virtual.

Intercalat entre les classes teòriques expositives, que estaran organitzades aproximadament en tres blocs; hi ha entre tres i cinc sessions de teoria on els estudiants discuteixen amb el professor la resposta d'una sèrie de preguntes curtes sobre el contingut donat a les classes expositives. En començar aquesta classe, durant 10-15 minuts, els estudiants han de contestar individualment i per escrit una de les preguntes. La correcció d'aquestes respostes per part del professor forma part de l'avaluació de la part teòrica. La resta de la sessió de preguntes consisteix en discutir la resposta de les preguntes que els estudiants proposin. Els estudiants disposen d'aquestes preguntes des de començament de curs.

Sessions de debat

En començar el curs es proposa una sèrie de temes de debat sobre qüestions d'Ecologia que poden ser contestats o enfrontats des de 2 o 3 punts de vista. Els alumnes s'organitzen en grups i a cada grup se li assigna un tema i una de les possibles aproximacions. Cada grup ha de documentar-se per tal d'intentar argumentar la conveniència de la seva aproximació o punt de vista sobre el tema. En base a aquesta

documentació ha de redactar un text recolzant el seu argument. Finalment es fa una presentació oral davant dels companys i el professor on han de defensar el seu punt de vista en contrast amb altres punts de vista o aproximacions.

Pràctiques

Les pràctiques es fan en grup i consisteixen en una sortida de camp de tot un dia en la que es recullen dades directament al camp per part dels estudiants. A partir de les dades preses pels propis estudiants s'ha de realitzar un petit treball en format d'article científic. Per poder fer el tractament de les dades els estudiants tindran també una sessió de pràctiques d'ordinador amb el professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	32	1,28	2, 3, 6, 7, 8
Pràctiques de camp	8	0,32	3, 9, 11
Pràctiques d'ordinador	4	0,16	1, 7, 9, 11
Sessions de debat (Pràctiques d'Aula)	5	0,2	4, 5, 7, 8, 9, 11
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	70	2,8	2, 6, 7
Preparació memòria pràctiques	12	0,48	1, 9, 11
Preparació treballs de sessions de debat	12	0,48	4, 9, 11

Avaluació

L'avaluació es farà en tres blocs: la part teòrica, les sessions de debat i les pràctiques

Part teòrica (60% de la nota final, nota individual)

La resposta de les **preguntes realitzades a classe**, veure apartat de metodologia, 10% de la nota final.

Un **primer examen escrit parcial** aproximadament a meitat del semestre. Representa un 25% de la nota final

Un **segon examen escrit parcial** en acabar tota la part teòrica. Representa un 25% de la nota final

En cas de que la nota conjunta dels dos parcials sigui igual o superior a 4 sobre 10, es podrà fer la mitjana per calcular la nota global. Si la nota dels dos parcials no arriba a 4, caldrà anar necessàriament a l'examen final si es vol aprovar l'assignatura.

Examen final, un examen que inclou els continguts examinats al dos parcials (50% de la nota final). Aquest examen el poden fer tots els estudiants que vulguin millorar la seva nota. En el cas que es presentin estudiants que tenen els parcials superats però volen millorar la nota, no han de renunciar a la nota dels parcials de manera que sempre es farà mitjana amb la nota més alta, sigui la dels parcials o la d'aquest examen. Per poder fer mitjana amb la resta de notes cal assolir un 4 sobre 10 com a mínim a aquest examen final.

Sessions de debat(20% de la nota final)

L'avaluació d'aquest contingut consta de dues parts (per detalls de com es farà aquesta part veure apartat anterior): un text recolzant el seu argument (10% de la nota final, nota grupal) i una presentació oral davant dels companys i el professor on han de defensar el seu punt de vista (10% de la nota final, nota individual).

Pràctiques (20% de la nota final, nota grupal)

La valoració per part del professor del treball en format d'article científic, les instruccions per la seva redacció es faciliten per part del professor

Per poder aprovar l'assignatura cal assolir un 4 sobre 10 com a mínim a la nota de pràctiques.

Aspectes generals de l'avaluació.

Cal treure un mínim de 5 sobre 10 per aprovar l'assignatura.

Un alumne es considerarà no avaluat quan la valoració de totes les activitats d'avaluació realitzades no li permeti assolir la qualificació global de 5 en el supòsit que hagués obtingut la màxima nota en totes elles.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Escrit de les sessions de debat	10	0	0	5, 8, 9, 10, 11
Examens parcials o final	50	6	0,24	2, 3, 6, 7, 9
Preguntes a l'aula	10	0,75	0,03	2, 3, 6, 7, 9
Presentació de les sessions de debat	10	0,25	0,01	4, 5, 8, 9, 11
Treball de pràctiques	20	0	0	1, 9, 10, 11

Bibliografia

Begon M., Townsend C.R., Harper J.L. (2006) Ecology. From Individuals to Ecosystems (4^a ed.). Blackwell Publishing, Oxford

Gotelli N. J. (2001) A primer of Ecology. (3° ed.). Sinauer Associates Inc., Sunderland, Massachusetts.

Krebs CJ (2001) Ecology: The Experimental Analysis of Distribution and Abundance (5^a ed.). Benjamin-Cummings Publishers Co.

Margalef (1986) Ecología (2^a ed), Omega, Barcelona

Molles M.C. (2006) Ecología: conceptos y aplicaciones. McGraw-Hill, Madrid

Odum E.P., Warren G.W. (2006) Fundamentos de Ecología (5^a ed.). Internacional

Pianka E.R. (2000) Evolutionary Ecology. 6th. ed. Addison Wesley Longman, San Francisco.

Piñol & Martínez-Vilalta (2006) Ecología con números. Lynx, Bellaterra, Barcelona.

Ricklefs R.E., Miller G.L. (2000) Ecology (4^a ed.). W.H. Freeman & Co., New York.

Thompson Editores, México.

Townsend C.R., Harper J.L., Begon M. (2003) Essentials of Ecology (2^a Ed.). Blackwell Science, Oxford

Enllaços web

<http://www.ecologiaconnumeros.uab.es/>